

KHÁI NIỆM VÀ NỘI DUNG CỦA CÔNG BẰNG XÃ HỘI¹

NGUYỄN VĂN NĂM *

Tóm tắt: Bài viết giới thiệu các quan niệm khác nhau trên thế giới cũng như ở Việt Nam về công bằng xã hội. Trên cơ sở phân tích, bình luận các quan điểm đang tồn tại, dựa trên những nhận thức mới, cũng như thực tiễn xây dựng xã hội “dân chủ, công bằng, văn minh” ở Việt Nam, bài viết xây dựng quan niệm mới về khái niệm công bằng xã hội, phân biệt rõ công bằng xã hội và bình đẳng xã hội, đồng thời xác định và phân tích toàn diện, sâu sắc sáu nội dung của công bằng xã hội phù hợp với sự phát triển của xã hội hiện đại.

Từ khoá: Công bằng xã hội; công lí; bình đẳng; khái niệm

Nhận bài: 11/8/2025

Hoàn thành biên tập: 28/11/2025

Duyệt đăng: 28/11/2025

THE CONCEPT AND CONTENT OF SOCIAL JUSTICE

Abstract: The article introduces different concepts in the world as well as in Vietnam about social justice. Through analysing and criticising existing viewpoints and new perceptions, as well as evaluating the process of building a “democratic, fair, civilised” society in Vietnam, the article proposes a new concept of social justice, clearly distinguishing between social justice and social equality, and, at the same time, identifies comprehensively and thoroughly six contents of social justice in accordance with the development of modern society.

Keywords: Social justice; justice; equality; concept

Received: 11 August 2025; Editing completed: 28 November 2025; Accepted for publication: 28 November 2025

1. Đặt vấn đề

Công bằng xã hội là một khái niệm phức tạp và là chủ đề học thuật hấp dẫn đã được nghiên cứu, luận giải bởi nhiều nhà nghiên cứu trong nhiều lĩnh vực khác nhau như triết học, xã hội học, sử học, luật học... Từ góc độ nghiên cứu luật học trên thế giới và ở Việt Nam, mặc dù được bàn luận từ rất lâu nhưng cách hiểu khái niệm này vẫn chưa đạt được sự thống nhất, đặc biệt có sự nhầm lẫn với

một số khái niệm gần gũi như công lí, bình đẳng. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng khẳng định: “Thực hiện tốt chính sách xã hội, bảo đảm an sinh và phúc lợi xã hội, an ninh con người, tạo chuyển biến mạnh mẽ trong quản lí phát triển xã hội, thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội”². Nghị quyết số 27-NQ/TW ngày 09/11/2022 của Ban chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam về Tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới cũng xác định nhiệm vụ quan trọng là xây dựng hệ thống

* Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội

E-mail: nguyenvannam@hlu.edu.vn

¹ Nghiên cứu này được thực hiện trong khuôn khổ Đề tài khoa học cấp cơ sở “Hoàn thiện pháp luật đảm bảo công bằng xã hội ở Việt Nam hiện nay đáp ứng yêu cầu của kỉ nguyên mới”, Trường Đại học Luật Hà Nội, năm 2025.

² Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Tập I, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr. 147.